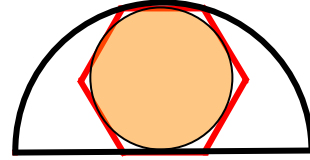

Problemes de Geometria per a l'ESO 261

2601.- En la figura, calculeu la proporció entre l'àrea del cercle inscrit a l'hexàgon regular i l'àrea del semicercle.

Solució:

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$ de costat $\overline{AB} = c$ i centre P .

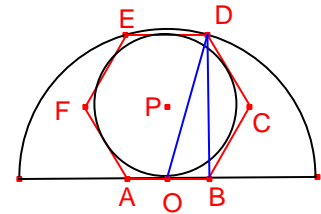
Siga O el punt mig del costat $\overline{AB}$, centre del semicercle

Siga $\overline{OD} = r$ radi del semicercle.

$$\overline{BD} = c\sqrt{3}$$

$$\overline{PO} = \frac{1}{2}\overline{BD} = c\frac{\sqrt{3}}{2} \text{ radi del cercle inscrit a l'hexàgon.}$$

$$\overline{OB} = \frac{1}{2}c$$

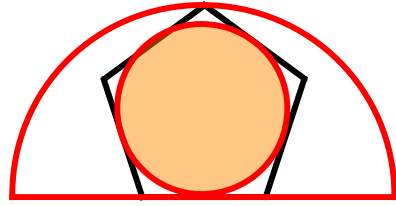
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OBD$.

$$r^2 = \frac{1}{4}c^2 + 3c^2 = \frac{13}{4}c^2$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_P}{S_O} = \frac{\pi \frac{3}{4}c^2}{\frac{1}{2}\pi r^2} = \frac{\frac{3}{4}c^2}{\frac{13}{4}c^2} = \frac{6}{13}$$

2602.- En la figura, calculeu la proporció entre l'àrea del cercle inscrit al pentàgon regular i l'àrea del semicercle.

Solució:

Siga el pentàgon regular $ABCDE$ de costat $\overline{AB} = 1$ i centre P .

$$\overline{BD} = \Phi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

Siga O el punt mig del costat $\overline{AB}$, centre del semicercle

Siga $\overline{OD} = r$ radi del semicercle.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle DOB$:

$$r^2 = \Phi^2 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4} + \Phi = \frac{5 + 2\sqrt{5}}{4}$$

Siga $s = \overline{PO}$ radi del cercle inscrit al pentàgon regular.

$\angle OPB = 36^\circ$

Aplicant raons trigonomètriques a triangle rectangle $\triangle POB$:

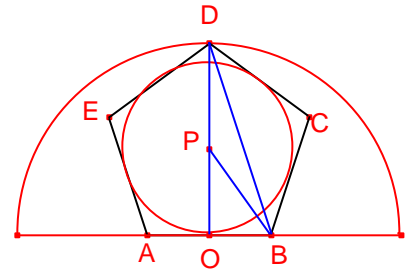
$$\frac{1}{2s} = \tan 36^\circ = \frac{\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}{1 + \sqrt{5}}$$

$$s = \frac{1 + \sqrt{5}}{2\sqrt{10 - 2\sqrt{5}}}$$

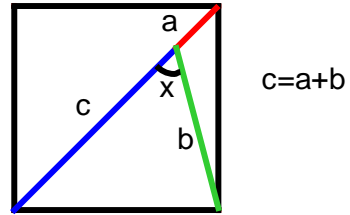
$$s^2 = \frac{3 + \sqrt{5}}{4(5 - \sqrt{5})} = \frac{5 + 2\sqrt{5}}{20}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_P}{S_O} = \frac{\pi s^2}{\frac{1}{2}\pi r^2} = \frac{\frac{5 + 2\sqrt{5}}{20}}{\frac{1}{2} \frac{5 + 2\sqrt{5}}{4}} = \frac{2}{5}$$

2603.- Amb un punt de la diagonal d'un quadrat és formen els segments de longituds a, b, c tal que $c = a + b$
 Determineu la mesura de l'angle x

Solució

Siga el quadrat $ABCD$.

Siga K el punt en la diagonal $\overline{AC}$ tal que $\overline{CK} = a, \overline{BK} = b, \overline{AK} = c, c = a + b$

Siga K' de la diagonal $\overline{AC}$ tal que $\overline{CK'} = a$,

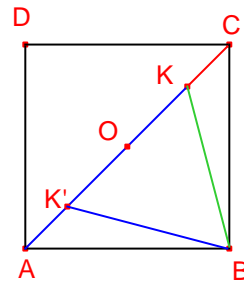
Els triangles $\triangle BCK, \triangle BAK'$ (CAC)

Aleshores, $\overline{BK} = \overline{BK'} = b = c - a$

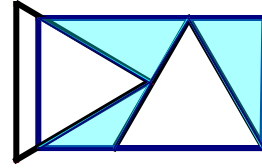
$\overline{KK'} = c - a$

Aleshores, el triangle $\triangle BKK'$ és equilàter.

Aleshores, $x = \angle AKB = 60^\circ$

2604.- Determineu la proporció de l'àrea del rectangle que ocupa la zona ombrejada del rectangle exterior als dos triangles equilàters iguals.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$.

Siguen els triangles equilàters iguals $\triangle KLM, \triangle EBF$ de costat $\overline{EB} = \overline{KL} = c$
 El vèrtex L pertany a la paral·lela mitjana del rectangle $ABCD$.

$$\overline{BC} = \frac{\sqrt{3}}{2}c$$

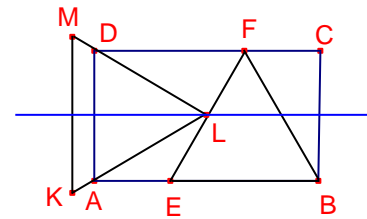
$$\angle LAE = \angle AEL = 30^\circ$$

Aleshores,

$$\overline{AE} = \overline{AL} = \frac{1}{2}c$$

L'àrea del rectangle $ABCD$ és:

$$S_{ABCD} = \frac{3}{2}c \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}c = \frac{3\sqrt{3}}{4}c^2$$

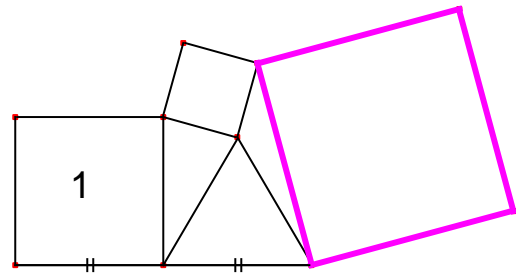
L'àrea ombrejada és igual a l'àrea del rectangle $ABCD$ menys la suma de les àrees dels triangles equilàters $\triangle ALD, \triangle EBF$:

$$S_{ombrejada} = S_{ABCD} - S_{ALD} - S_{BEF} = \frac{3\sqrt{3}}{4}c^2 - \left(\frac{\sqrt{3}}{4} \left(\frac{\sqrt{3}}{2}c \right)^2 \right) - \left(\frac{\sqrt{3}}{4}c^2 \right) = \frac{5\sqrt{3}}{16}c^2$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{5\sqrt{3}}{16}c^2}{\frac{3\sqrt{3}}{4}c^2} = \frac{5}{12}$$

2605.- En la figura, el quadrat d'àrea 1 i el triangle equilàter estan sobre una recta. Calculeu l'àrea del quadrat gran.

Solució:

$$\overline{HG} = \overline{GA} = 1$$

Siga el quadrat ABCD

$$\angle EGF = 30^\circ$$

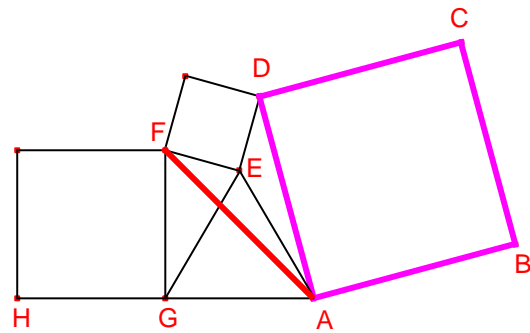
$$\angle AED = 135^\circ$$

Els triangles $\triangle AED$, $\triangle AEF$ són iguals (CAC)

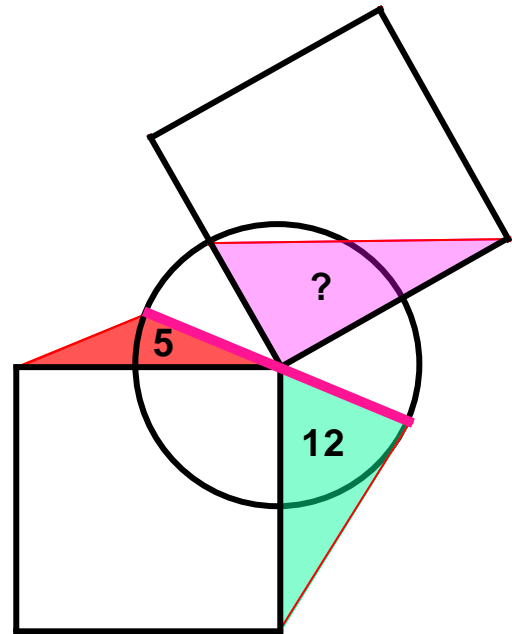
$$\text{Aleshores, } \overline{AD} = \overline{AF} = \sqrt{2}$$

L'àrea del quadrat ABCD és:

$$S_{ABCD} = \overline{AD}^2 = 2$$

2606.- En la figura hi ha tres triangles i dos quadrats iguals i una circumferència de centre un dels vèrtexs dels quadrats i un diàmetre format per dos costats dels triangles d'àrees 5 (isòsceles) i 12. Calculeu l'àrea del tercer triangle.

Solució:

Siguen els quadrats iguals $ABCD, CKLM$.

Siga P el punt simètric de E respecte de $\overline{CD}$ i de F respecte de $\overline{BC}$

P pertany a la mediatriu del costat $\overline{CD}$

Siga Q la projecció de E sobre el costat $\overline{CD}$

Siga $\overline{CE} = \overline{CF} = \overline{CN} = \overline{CP}$

$$S_{BCQ} = S_{BFC} = 12$$

$$S_{ABCD} = 4 \cdot S_{BCQ} = 4 \cdot 12 = 48$$

$$\overline{CD} = 4\sqrt{3}$$

L'àrea del triangle isòsceles $\triangle CDE$ és 5:

$$\frac{1}{2} \cdot 4 \cdot \sqrt{3} \cdot \overline{EQ} = 5$$

$$\overline{EQ} = \frac{5\sqrt{3}}{6}$$

$$\overline{CQ} = 2\sqrt{3}$$

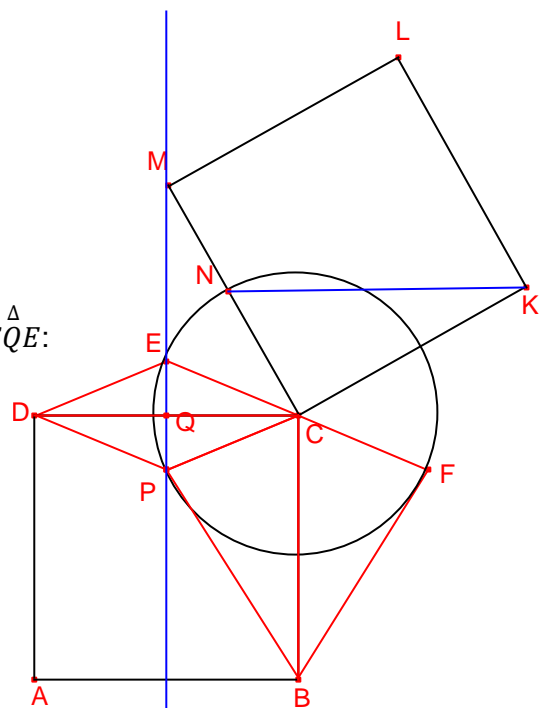
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle CQE$:

$$x^2 = (2\sqrt{3})^2 + \left(\frac{5\sqrt{3}}{6}\right)^2 = \frac{169}{12}$$

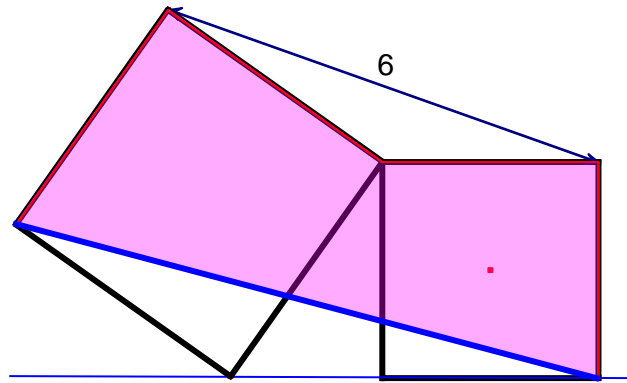
$$x = \frac{13\sqrt{3}}{6}$$

L'àrea del triangle rectangle $\triangle CKN$ és:

$$S_{CKN} = \frac{1}{2} \cdot 4\sqrt{3} \cdot \frac{13\sqrt{3}}{6} = 13$$

2607.- Calculeu l'àrea ombrejada.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = a$

Siga el quadrat $DEFG$ de costat $\overline{DE} = b$

Siga $\angle DGA = \alpha$

$$\sin \alpha = \frac{a}{b}, \cos \alpha = \frac{\sqrt{b^2 - a^2}}{b}$$

$$\angle EDC = 90^\circ + \alpha$$

Aplicant el teorema del cosinus al

triangle CDE :

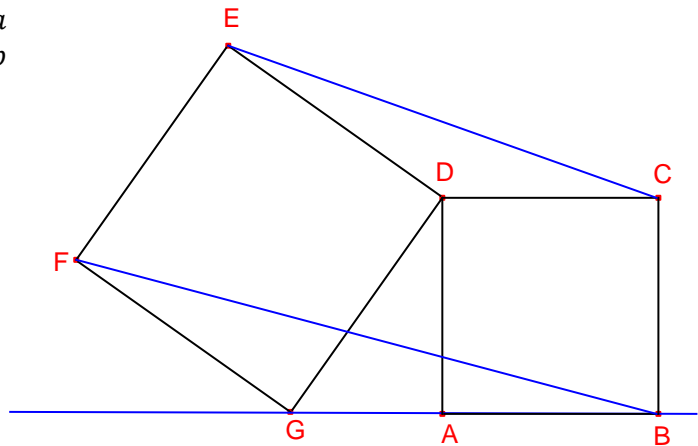
$$6^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cdot \cos(90^\circ + \alpha)$$

$$b^2 + 3a^2 = 36$$

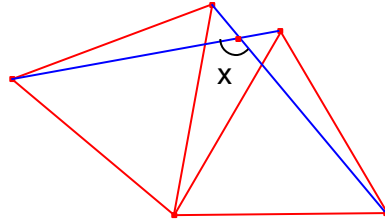
$$\overline{AG} = \sqrt{b^2 - a^2}, \overline{BG} = a + \sqrt{b^2 - a^2}$$

$$S_{BCDEF} = S_{ABCD} + S_{DEFG} - S_{FGB}$$

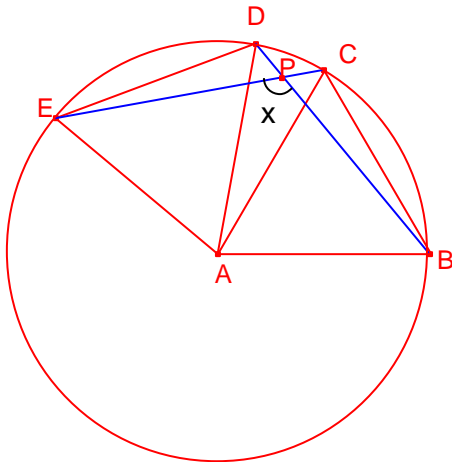
$$S_{BCDEF} = a^2 + b^2 - \frac{1}{2}b \left(a + \sqrt{b^2 - a^2} \right) \sin(90^\circ + \alpha) = \frac{3}{2}a^2 + \frac{1}{2}b^2 = 18$$

2608.- Els dos triangles equilàters són iguals.
 Determineu la mesura de l'angle x

Solució:

Sigueu els triangles equilàters iguals $\triangle ABC, \triangle ADE$.

Siga P la intersecció dels segments $\overline{BD}, \overline{EC}$.

El punt A equidista dels punts B, C, D, E

Considerem la circumferència de centre A que passa pels punts B, C, D, E

Siga $\alpha = \angle CAD$

$\widehat{CD} = \alpha$

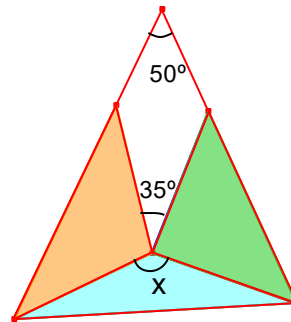
$\widehat{BCE} = 2 \cdot 60^\circ + \alpha$

L'angle interior mesura la semisuma dels arcs que abraça:

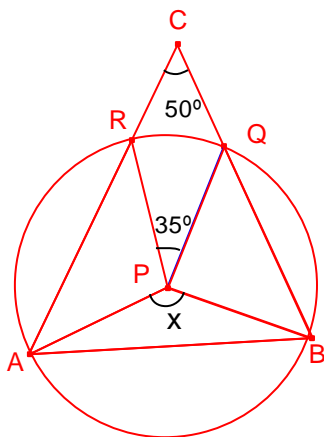
$$x = \angle BPE = \frac{\widehat{CD} + 360^\circ - \widehat{BCE}}{2} = \frac{\alpha + 360^\circ - (120^\circ + \alpha)}{2} = 120^\circ$$

2609.- Els tres triangles ombrejats de la figura són isòsceles.
 Calculeu la mesura de l'angle x .

Solució:

Siga el triangle exterior $\triangle ABC$.

Siguen els triangles isòsceles $\triangle ABP, \triangle BQP, \triangle ARP$

El punt P equidista dels punts B, C, Q, R

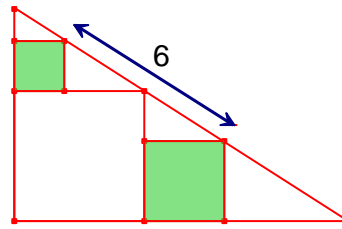
Considerem la circumferència de centre P que passa pels punts B, C, Q, R

L'angle exterior mesura la semidiferència dels arcs que abraça:

$$50^\circ = \frac{\widehat{AB} + \widehat{RQ}}{2} = \frac{x - 35^\circ}{2}$$

$$x = 135^\circ$$

2610.- Tres quadrats estan en l'interior d'un triangle rectangle.
 Calculeu la suma de les àrees dels quadrats ombrejats.

Solució:

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $A = 90^\circ$
 Sigui el quadrat $DGHI$ de costat $\overline{DG} = a$
 Sigui el quadrat $FJKL$ de costat $\overline{FJ} = b$

Siga $x = \overline{EI}$, $y = \overline{JE} = x$
 $a + x = b + y$

Els triangles rectangles $\triangle KLE$, $\triangle EIH$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{x}{a} = \frac{b}{y}$$

$$a + x = b + \frac{ab}{x}$$

$$ax + x^2 = bx + ab$$

$$x(a + x) = b(a + x)$$

Aleshores:

$$x = b, y = a$$

Aplicant el teorema de Pitagores al triangle rectangle $\triangle KPH$:

$$(a + y)^2 + (b + x)^2 = 6^2$$

$$(2a)^2 + (2b)^2 = 36$$

$$a^2 + b^2 = 9$$

La suma de les àrees dels quadrats ombrejats és:

$$S_T = a^2 + b^2 = 9$$

